

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

Egz. nr ...

Dla nauczycieli akademickich

Płk dr Bogusław SAGANOWSKI

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 141 cz. II

Operacja zaczepna

Temat: KONCEPCJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO

Opracowanie metodyczne

Biblioteka Główna
Akademii Sztuki Wojennej
51497

09-051497-000-0

51497

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA WOJSK INŻYNIERYJNYCH

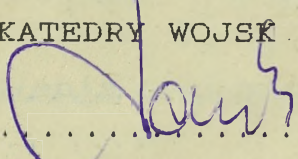
PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2 (Dz. U. RP Nr: 11 poz. 95)
.....
podpis

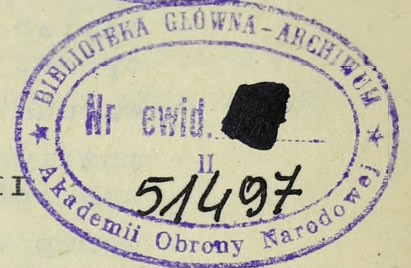
PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

Egz. nr ... 1

Z A T W I E R D Z A M
SZEF KATEDRY WOJSK INŻYNIERYJNYCH

.....
płk dr hab. P. SZUSZCZYŃSKI

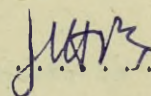
ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 141 cz. II
OPERACJA ZACZEPNA

Temat: KONCEPCJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO

Opracowanie metodyczne zajęć z przedmiotu:
"zabezpieczenie inżynieryjne"

/Służy jako konspekt do zajęć/

OPRACOWAŁ
płk dr B. SAGANOWSKI

.....

Spis treści

Opracowanie metodyczne zajęć nr 10 3

Wskazówki organizacyjno-metodyczne

Przebieg zajęcia 4

- wstęp do zajęcia 4
- treść pracy szefa wojsk inżynieryjnych w zakresie planowania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 4
- zamiar /koncepcja/ zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 6
- warunki realizacji zadań zabezpieczenia inż. 7
- możliwości wojsk 3 KZ w zakresie wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego 8
- ugrupowanie i sposób wykorzystania wojsk inżynieryjnych 13
- zakończenie 13

Załączniki:

1. Zamiar (koncepcja) zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ 15
2. Sytuacja inżynieryjna 3 KZ o 8.00 4.03 17
3. Zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego NW "Północnych" 19

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA nr 10

Temat: **KONCEPCJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO**

Cel: Uczyć studentów umiejętności rozwiązywania problemów zabezpieczenia inżynierskiego ze szczególnym uwzględnieniem możliwości realizacji podstawowych zadań zabezpieczenia inżynierskiego w operacji zaczepnej.

Czas i forma: 3 x 45' zajęcia grupowe

Zagadnienia szkoleniowe :

1. Treść pracy Szefa Wojsk Inżynierskich w zakresie planowania zabezpieczenia inżynierskiego operacji zaczepnej.
2. Zamiar (koncepcja) zabezpieczenia inżynierskiego.
3. Warunki realizacji zadań zabezpieczenia inżynierskiego.
4. Możliwość wojsk korpusu w zakresie wykonania zadań zabezpieczenia inżynierskiego.
 - a) Przygotowanie i utrzymanie dróg.
 - b) Wykonanie przejeżdż w zaporach inżynierskich.
 - c) Urządzanie i utrzymanie przepraw.
5. Ugrupowanie i sposób wykorzystania wojsk inżynierskich.

WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO - METODYCZNE

1. Studenci do zajęć przygotowują się na podstawie założeń nr1(KSzO) - załącznik nr 8 ,dyrektywy operacyjnej i załącznika nr 4 do tej dyrektywy oraz wytycznych wykładowcy udzielonych na instruktażu na 3-4 dni przed zajęciami. (podać studentom poprawki do zarządzenia zabezp.inż.doty- czące rubieży minowania OZap.)
2. Na instruktażu do zajęć polecić słuchaczom:
 - dokładnie zapoznać się z sytuacją inżynierską w 3 KA
 - dokonać niezbędnych ocen i analiz tej sytuacji w świetle zasadniczych problemów zabezpieczenia inżynierskiego operacji zaczepnej
 - opracować koncepcję (zamiar) zabezpieczenia inżynierskiego operacji zaczepnej 3 KA i być gotowym do przedstawienia tej koncepcji na zajęciach;
 - przygotować charakterystykę ODRY na odcinku BRZEG,wył WROCLAW.

3. Zajęcia zorganizować w ten sposób, że grupę szkoleniową po
dzielić na 2-3 (lub więcej - w/g uznania wykładowcy) zespoły,
które przygotowują swoje rozwiązania a następnie te rozwią-
zania będą przedstawione na zajęciach. Można zainicjować
dyskusję pomiędzy zespołami na temat prezentowanych roz-
wiązań.

*planowane
rab. inż.
obcyne
- podjęcie decyzji
- ustalenie
zadani dla wykładowcy
- sposób wykonań
- robocznice bojowe
- organizacja
dowodowa*

PRZEBIEG ZAJĘCIA

Wstęp do zajęć..... 10'

Po czynnościach wstępnych wynikających z metodycznego rozpo-
częcia zajęć, wykładowca sprawdza przygotowanie się studentów do
zajęcia, w formie pytań nakazuje wyznaczonym słuchaczom przed-
stawić:

- skład i położenie wojsk inżynieryjnych 3 KZ;
- sytuację inżynieryjną o 8.00 4.03;
- główne treści zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego;

1. Treść pracy szefa wojsk inżynieryjnych w zakresie planowania
zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ... 10'

Zgodnie z przyjmowanymi zasadami, szef wojsk inżynieryjnych
3 KA po zapoznaniu się z zadaniem przystępuje do jego analizy.
Zadanie 3 KZ:

W dniu 5.03 przejść do operacji zaczepnej, główne uderzenie
wykonać w kierunku: KĘPNO, WIŁKÓW, ŁAGIEWNIKI, NOWA RUDA we
współdziałaniu z 5 KZ, a w zadaniu dalszym 1 KZ, rozbić główne
siły 2 KA, podchodzące od wody i opanować rubież GLUSZYCA, NOWA
RUDA, WOLBÓRZ, ZŁOTY STOK.

W zadaniu bliższym - we współdziałaniu z 5 KZ przełamać
obronę 11 DZ na odcinku: wyl. BIERUTÓW, wyl. NAMYSŁÓW, rozbić
główne siły 11 DZ, sforsować z marszu ODRE i w 3-4 dniu operacji
opanować rubież: KARWINY, SZCZEPANKOWICE, TYNIEC, PŁAWNA, ŁUKOWI-
CE BRZESKIE. Do końca pierwszego dnia operacji opanować rubież:
GRĘDZINA, MINKOWICE OŁAWSKIE, BISKUPICE OŁAWSKIE, MINKOWICE.

W zadaniu dalszym we współdziałaniu z 1 KZ odeprzeć przeciwude-
rzenie przeciwnika i w 5-7 dniu operacji opanować rubież:
GLUSZYCA, NOWA RUDA, WOJBÓRZ, ZŁOTY STOK.

Gotowość do operacji - 6.00 5.03.

Uwaga metodyczna : Nakazać jednemu ze studentów przedstawienie
w/w zadania.

W wyniku analizy zadania szef wojsk inżynieryjnych powinien sformułować wnioski:

- a) Główny wysiłek zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ należy skupić na zapewnieniu swobody ruchu i manewru pierwszorzutowych ZT poprzez sprawne utrzymanie dróg oraz wykonywanie przejść w zaporach przeciwnika.
- b) Główny wysiłek działania wojsk inżynieryjnych należy skierować na przygotowanie i utrzymanie dróg rozwinięcia korpusu a także wprowadzeniu kolejnych sił do bitwy, urządzaniu przepraw na ODRZE oraz minowaniu manewrowym w toku ~~operacji~~ operacji.
- c) Wojska inżynieryjne ONW, utrzymując dwie drogi rozwinięcia korpusu, wykonując 32 przejścia w zaporach przeciwnika na przednim skraju oraz minując dwie rubieże przez OZap ułatwiają w pełni wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego operacji.
- d) Przewidując użycie 1/7 ppont OT do organizacji jednej przeprawy mostowej na ODRZE oraz wykorzystując siły i środki przeprawowe 3 KZ (~~dwie~~ ^{jeden} bpont) jest możliwym zorganizowanie przepraw na szerokim froncie i umożliwienie pokonania ODRY jednocześnie przez ~~dwie~~ ^{dwie} ZT.
- e) Do odparcia ewentualnego przeciwuderzenia przeciwnika przewidzieć użycie bminż i OZap 3 KZ.
- f) teren w pasie operacji nie sprzyja prowadzeniu działań zaczepnych, nacierające ZT mogą mieć trudności z wykonaniem zadań zabezpieczenia inżynieryjnego. Z tego względu jest celowe wzmocnienie pododdziałami inżynieryjnymi ZT pierwszego rzutu działających na głównym kierunku uderzenia.
- g) Z aktualnego położenia 3pdm i 3psap oraz planowanych do zajęcia rejonów wynika, że mogą one do ok 13.00 4.03 osiągnąć gotowość do dalszych zadań, stąd na wykonanie zadań (do czasu gotowości do operacji) będą dysponowały czasem około 17h co powinno im wystarczyć na właściwe zaplanowanie i wykonanie zadań. W związku z powyższym zadania do wykonania dowódcy 3pdm i 3psap powinni otrzymać nie później niż do 12.00.
- h) Należy prosić przełożonego by nakazał wojskom będącym w styczności z przeciwnikiem przygotować i utrzymać drogi rozwinięcia zgrupowania uderzeniowego 3 KZ od rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne do przejść w polach minowych na przednim skraju.
- i) Z całokształtu przeprowadzonej analizy zadania wyłaniają się następujące główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ:

1. w okresie przygotowania operacji:

- rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego do operacji;
- przygotowanie i utrzymanie dróg do rozwinięcia i wejścia do bitwy zgrupowania uderzeniowego 3 KZ;

2. w toku prowadzenia operacji:

- wykonanie przejść na przednim skraju obrony przeciwnika oraz wykonanie przejść na kolejnych rubieżach jego obrony;
- urządzenie i utrzymanie przepraw na ODRZE
- oraz wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego związanych z wprowadzeniem do bitwy drugorzutowych ZT oraz odparciem przeciwuderzenia przeciwnika.

Uwaga metodyczna: 1. Do przedstawienia powyższych wniosków wyznaczyć jednego-dwóch studentów. Przy niepełnych odpowiedziach, podać osobiście przez wykładowcę w/w wnioski. 2. W dalszej części tego zagadnienia zażądać od studentów wymienienia dalszych czynności szefa wojsk inżynieryjnych korpusu, ale bez przestawienia wniosków wynikających z sytuacji 3 KZ.

2. Zamiar (koncepcja) zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ 15'

Uwaga metodyczna. W pierwszym rzędzie-drogą dyskusji ustalić ze studentami co powinna taka koncepcja zawierać.

Przykładowo koncepcja powinna obejmować:

1. Charakter działania wojsk własnych i przeciwnika;
2. Zasadnicze zadania zabezpieczenia inżynieryjnego zapewniające warunki wykonania przez wojska otrzymanego zadania bojowego;
3. Zadania zabezpieczenia inżynieryjnego wymagające skupienia głównego wysiłku wojsk inżynieryjnych z uwzględnieniem okresu organizacji oraz prowadzenia operacji.
4. Wpływ terenu na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego (ewentualne wnioski z oceny terenu).
5. Przewidywany sposób realizacji podstawowych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego (co, kto, gdzie i kiedy wykonuje).
6. Ugrupowanie wojsk inżynieryjnych.

(przykładowa koncepcja zabezpieczenia operacji 3 KZ-załącznik nr 3)

Uwaga metodyczna: W dalszej części tego zagadnienia- zgodnie z ewentualnym podziałem grupy szkoleniowej na zespoły- polecić ko-

lejno przedstawić przygotowane przez studentów rozwiązania. następnie zainicjować krótką dyskusję w formie pytań kierowanych przez poszczególne zespoły do siebie i uzasadnienia przyjętych rozwiązań.

3. Warunki realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.....10'

Uwaga metodyczna: Zagadnienie poniższe należy traktować jako pewnego rodzaju zaprezentowanych uprzednio przez studentów rozwiązań. Stąd można je przeprowadzić metodą pytań i odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie.

- a) Jakie oddziały i pododdziały wojsk inżynieryjnych przeciwnika mogą znajdować się w pasie operacji 3 KZ ?

Odp. Do rubieży zadania bliższego- około cztery ksap (z oddziałów 11 DZ), bsap 11 DZ oraz jeden- dwa bataliony z psap 2 KA. Do rubieży zadania dalszego trzy- cztery ksap (z 14 DZ) oraz bsap 14 DZ oraz jeden- dwa bataliony saperów z psap 2 KA. Ponadto w pasie natarcia 3 KZ może działać pdm i ppont.

- b) Jaki wpływ na zabezpieczenie inżynieryjne operacji zaczepnej 3 KZ może mieć działanie przeciwnika?

Odp: Przeciwnik przechodzi do obrony. Do czasu rozpoczęcia operacji ma on możliwość wykonania prac pierwszej kolejności- szczególnie w pierwszorzutowych ZT i oddziałach. Zmusi to do organizowania przełamania jego obrony, a tym samym zwiększ zakres działań zabezpieczenia inżynieryjnego. W toku rozwijania się korpusu do operacji przeciwnik ma możliwość zdezorganizowania wchodzenia poszczególnych ZT pierwszego rzutu do bitwy użyciem środków zdalnego minowania. Najbardziej prawdopodobnym jest użycie tych środków począwszy od rubieży PONIATOWICE (8076), RADZOWICE (7684), BUKOWA ŚLĄSKA (7496). Wymaga to szczególnie dokładnego zorganizowania pokonania tych zapór. W toku operacji przeciwnik ma możliwość organizowania kolejnych rubieży obrony rozbudowanych pod względem inżynieryjnym.

- c) Jak teren wpływa na działanie wojsk i możliwości wykonania zadań.

Odp: W rejonie wyjściowym teren sprzyja skrytemu rozmieszczeniu wojsk a istnienie dość dużej ilości obiektów infrastruktury technicznej zapewnia ochronę stanu oso-

bowego i sprzętu, zmniejszy to istotnie zakres rozbudowy fortyfikacyjnej w systemie polowym. Przesunięcie i rozwijanie zgrupowania uderzeniowego na rubieży ataku odbywać się będzie w terenie w znacznej większości odkrytym co zmusza do starannego przygotowania systemu dróg, wyznaczeniu dróg zapasowych oraz wyznaczenia do ich utrzymania możliwie najwięcej pododdziałów drogowomostowych. Tempo operacji determinować może rz. OD-RA.

Mała ilość przepraw stałych w pasie operacji 3 KZ (dodatkowo można przewidywać, że mogą one zostać zniszczone przez przeciwnika) będzie wymagało budowy przepraw pontonowych oraz urządzenia dojazdów do ODRY. W toku prowadzenia operacji, im bliżej zadania dalszego tym teren staje się bardziej pofałdowany, co broniącemu stwarza lepsze warunki, koniecznym jest zatem utrzymywanie odpowiednich odwodów sił i środków inżynierskich.

d) Czy warunki pogodowe wpływają na realizację zadań?

Odp: Pora roku i warunki pogodowe nie wpływają w większym stopniu na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego. W przypadku jednak występowania intensywnych opadów mogą wystąpić poważne trudności w poruszaniu się pojazdów poza drogami.

e) Przykładowe inne pytania:

- Czy istniejąca sieć dróg zapewnia potrzeby operacji?
- Czy ukończenie, wyposażenie i wyszkolenie wojsk wpływa na wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego?
- i. t. p.

4. Możliwości wojsk 3 KZ w zakresie wykonania zadań zabezpieczenia inżynierskiego 25'

a) Przygotowanie i utrzymanie dróg.

Do utrzymania dróg 3 KZ dysponuje pdm w składzie którego występuje trzy bdm po dwie kdm. Razem sześć kdm. Ponadto w ZT występuje po jednej kdm a w oddziałach - po pdm. Możliwości. Możliwości sił 3 KZ wynoszą:

6 kdm x 40-60 km = 240-360 km dróg.

Potrzeby (rozpatruje się tylko potrzeby na okres rozwijania zgrupowania uderzeniowego 3 KZ).

- po cztery drogi dla ZT pierwszego rzutu (6 i 7 DZ) od rejonu wyjściowego do rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne - razem długość dróg - około 280 km.
- jedna rokada - ok 30 km.
- drogi rozwinięcia od rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne do rubieży ataku.

Sposób użycia sił

Z zarządzenia zabezpieczenia inżynieryjnego wiadomo że przełożony utrzymuje na korzyść 3 KZ - dwie drogi. W związku z powyższym sześć dróg dofrontowych i jedną rökadę powinien utrzymać 3 pdm. Z tego możliwości wynika, że zadanie to może wykonać. Drogi od rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne do przejść w polach minowych powinny zostać wyznaczone i oznakowane przez pododdziały 5 DZ będącej w styczności.

b) wykonanie przejść w zaporach inżynieryjnych

Uwaga metodyczna: W pierwszej kolejności rozpatrzyć (przypomnieć) możliwości wykonania przejść przez jedną z dywizji (na przykładzie 6 lub 7 DZ). Powinni dokonać tego wyznaczeni studenci. Należy tutaj rozpatrzyć możliwości od pododdziału do łącznych możliwości dywizji.

Przy rozpatrywaniu powyższego problemu można wykorzystać poniższe zestawienie:

Siły	Sposób wykonania przejść				
	ręcznie	mechanicznie		wybuchowo	
		KMT-5 (cz T-55)	KTM-4 KTM-6	T-55 T-72	ZB ŁWD na czołgu
kcZ	---	---	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	---
bcZ	---	---	$\frac{3}{6}$	$\frac{3}{6}$	---
ksap (pZ)	6	---	---	---	---
pZ	6	3	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{12}$	6
bsap (DZ)	18	---	---	---	18
DZ	36	9	$\frac{18}{36}$	$\frac{18}{36}$	36

Sposób wykonania przejść

We własnych zaporach minowych uzgodnienia powinny zostać dokonane przez pododdziały 5 DZ będącej w styczności.

W zaporach minowych przeciwnika przed przednim skrajem 10 BSap (ONW) wykona 32 przejścia. W pierwszym rzucie 3 KZ uderza 6 i 7 DZ, z tego względu siłami przełożonego może być wykonane po 16 przejść dla każdej dywizji pierwszego rzutu. Jeżeli dowódcy dywizji przyjmą ugrupowanie wymagające większej ilości przejść przed przednim skrajem, brakujące przejścia powinny zostać wykonane siłami dywizji (obie pierwszorzutowe dywizje są wzmocnione bsap). W toku prowadzenia operacji przejścia w napotkanych zaporach minowych przeciwnika, nacierające oddziały wykonują we własnym zakresie.

Uwaga: Jest możliwym wykonanie ewentualnych przejść przy pomocy trałów przeciwminowych.

Problemem dodatkowym jest ewentualne wykonanie przejść w zaporach narzutowych w toku rozwijania się zgrupowania uderzeniowego do bitwy. Należy przewidzieć tutaj dodatkowo użycie sił wojsk inżynieryjnych.

Uwaga metodyczna: Jeżeli w przedstawionej przez studentów koncepcji problem ten zostanie pominięty należy uznać to za poważny błąd i dodatkowo rozpatrzyć szczegółowo ten problem.

c) Urządzanie i utrzymanie przepraw na ODRZE.

1. Charakterystyka taktyczno inżynieryjna ODRY na odcinku BRZEG, wyl. WROCŁAW.

ODRA na w/w odcinku płynie przez NIZINĘ ŚLĄSKĄ w kierunku południowo-wschodnim na północno zachód. Szerokość doliny waha się w granicach około 10 km i zlewa się z otaczającym terenem nie wyróżniając się zaznaczonymi krawędziami, co nie utrudnia dostępu do koryta rzeki. Rzeka ma tutaj wyraźnie nizienny charakter i z tego względu jest na całej długości tego odcinka obwałowana. Grunt w dolinie nie jest jednolity, przeważają mady, piaski i lessy. Na prawym brzegu ODRY dolina jest częściowo (w 25-25%) porośnięta lasami sosnowymi oraz gęsto zabudowana. Większość wsi leżących w dolinie na w/w odcinku liczy 25-100 gospodarstw. Budynki są murowane pokryte dachówką. Wszystkie wsie są zelektryfikowane. Przy wysokim stanie wody (ponad 380cm w BRZEGU, 350 cm w OŁAWIE i 160cm we WROCŁAWIU) mają mniejsze wylewy ODRY. Woda zalewa tylko teren leżący między wałami. Szerokość obszaru zalewo-

wego wynosi 0,6 do 2,5 km, jedynie w okolicach OŁAWY w miejscu gdzie ODRA łączy się z OŁAWĄ, teren zalewany rozszerza się do ok. 6km. Największe głębokości na zalewiskach przy dużych wezbraniach ODRY wahają się w granicach 1 do 1,5 m.

Brzegi koryta rzeki są płaskie, piaszczysto gliniaste, wysokości od 0,5 do 1,5m najczęściej łukowate, porośnięte krzakami i pojedynczymi drzewami. Lasów nad samym korytem nie spotyka się. Szerokość rzeki na odcinku BRZEG, Wrocław wynosi 95 - 120m, a głębokość głównego nurtu - 3,5- 4,5m. Szybkość prądu (w zależności od stanu wody) waha się w granicach 0.9 do 1,2m/sek (max do 2m/sek). (Spadek zwierciadła wody wynosi 38 cm na 1km biegu rzeki).

Dno rzeki jest piaszczysto-żwirowe, gruboziarniste na podłożu gliniastym. Wahania poziomu wody są dość duże szczególnie w okresie wiosennym i dochodzą maksymalnie do 4m. Największe wahania obserwuje się w marcu (roztopy wiosenne). Na w/w odcinku rzeka zamarza rzadko (zwykle w końcu grudnia, w styczniu i lutym) przy temperaturach poniżej -8°C utrzymujących się nie mniej niż przez 7-10 dni.

Na prawym brzegu rzeki (jej doliny) oraz na podejściach znajduje się wiele kompleksów leśnych, utrudniających manewr przy podchodzeniu do rzeki od strony wschodniej.

Na odcinku BRZEG, wył WROCLAW znajdują się trzy przeprawy stałe (BRZEG ,OŁAWA, CZERNICA) oraz jedna przeprawa ruchoma (KOTOWICE) pod obciążenie 12 ton.

Najdogodniejsze odcinki do pokonania rzeki to: BRZEG, OŁAWA długości 21 km oraz JELCZ, TRESNO-LANY o długości 14km.

WNIOSKI:

1. ODRA na odcinku BRZEG, wył WROCLAW stanowi poważną przeszkodę wodną głównie z uwagi na szerokość i głębokość nurtu. Istnienie dużej ilości małych i większych dopływów utrudnia manewr w dolinie rzeki.
2. Czynnikiem ułatwiającym przekroczenie rzeki jest gęsta sieć dróg w terenie przylegającym do rzeki, co ułatwia wyjście na rubież ODRY i przygotowanie odpowiednich przepraw, natomiast czynnikiem ^{utrudniającym} ułatwiającym dostęp do koryta rzeki są istniejące na całej długości odcinka rzeki wały przeciwpowodziowe.
3. Brzegi rzeki do forsowania i budowy przepraw nie wymagają specjalnego przygotowania.

4. Warunki brzegowe dna rzeki a także jej szerokość i głębokość umożliwiają urządzenie przepraw desantowych, promowych i mostowych a także czołgów pod wodą.
5. Szerokość dogodnych odcinków do pokonania rzeki umożliwia zorganizowanie forsowania na szerokim froncie dwoma związkami taktycznymi w pierwszym rzucie.

2. Możliwości 3 KZ w zakresie urządzania przepraw na ODRZE.

3 KZ dysponuje ~~jednym~~ ^{dwoma} bpont ze składu 3 pdm co pozwala urządzić ~~cztery~~ ² przeprawy promowe pod obciążenie 80 ton (po trzy promy na każdej po przeprawie) lub wybudować ~~dwie~~ ^{dwie} mosty pontonowe różnych typów. Ponadto każda dywizja swoimi siłami może urządzić jedną (dwie) przeprawy promowe lub wybudować jeden most. Przełożony (patrz zarządzenie zabezpieczenie inżynieryjne NW) przewiduje urządzenie jednej przeprawy mostowej na korzyść 3 KZ.

Uwaga metodyczna: Można zarządzać od studentów dokładniejszych danych typów konstrukcji promów i mostów budowanych z parku pp-64. Dane te można uzyskać ze skryptów Q1620 i pf 1532.

Sposób organizacji przepraw

Istnieje dwa sposoby (w ćwiczeniu) zorganizowania przepraw na ODRZE.

- a) do pierwszorzutowych dywizji (6 i 7) po przełamaniu przez nie obrony przeciwnika przydzielić po jednym bpont i pozostawić decyzję co do ich wykorzystania (przynajmniej w pierwszej fazie pokonywania ODRY) dowódcom tych dywizji natomiast most budowany przez przełożonego wykorzystać do przeprawy oddziałów i pododdziałów rodzajów wojsk 3 KZ.
- b) przegrupować po jednym bpont na kierunek pierwszorzutowych dywizji, a następnie po rozpoczęciu przez nie (dywizje) forsowania ODRY urządzić po dwie przeprawy promowe pod obciążenie 80T (po trzy promy) na kierunku każdej dywizji do przeprowadzenia sprzętu tych dywizji, a następnie zmontować po dwa mosty. W tym czasie dywizje pierwszego rzutu wykorzystują swoje środki podobnie. Taką organizacją przepraw umożliwi działanie na szerokim froncie i w pierwszej kolejności umożliwi przeprawę do 18 czołgów w jednym rejonie (lub 72 środki innego rodzaju) a następnie przeprawę na 6 mostach pontonowych (7

mostach po wybudowaniu mostu przez przełożonego).

Uwaga metodyczna: Preferować drugi sposób organizowania przepraw. Przedyskutować ze studentami zalety i wady każdego ze sposobów.

5. Ugrupowanie i sposób wykorzystania wojsk inżynieryjnych 15'

- a) Elementy ugrupowania - wyznaczony student powinien wymienić te elementy.
- b) Przyjmując zaprezentowane w koncepcji ugrupowanie przedyskutować ze studentami skład poszczególnych elementów ugrupowania. Zarządzać uzasadnienia dlaczego zostały wyznaczone do poszczególnych elementów ugrupowania takie a nie inne oddziały (pododdziały).
- c) Wyznaczyć do przedstawienia sposobu działania OZap jednego ze studentów (kierunki i rubieże działania).

Przykład rozwiązania

OZap-bmin w gotowości do działania od 6.00 5.03

kierunek Nr1. BIERUTÓW, SOBOTKA na rubieżach

- 1. CHRZĄSTOWA, CZERNIA
- 2. Żerniki, ŻURAWINA

kierunek Nr2. NAMYSŁÓW- DZIERŻONIÓW na rubieżach

- 1. MINKOWICE DOBREZYŃ
- 2. GAJ OŁAWSKI DOMANIÓW
- 3. wyl ŁAGIEWNIKI, wyl NIEMCZA

Rejon wyjściowy PAWŁOWICE, SMOGORZÓW JAKUBOWICE.

Zakończenie zajęć 5'

- a) Określić stopień przygotowania się studentów do zajęć.
- b) Podać ewentualne braki i niedociągnięcia.
- c) Zadania do samodzielnego studiowania:
 - organizacja rozpoznania inżynieryjnego w operacji zaczepnej.
 - przygotowanie pod względem inżynieryjnym rejonów wyjściowych do natarcia.

OPRACOWAŁ
płk dr B. Saganowski

KONCEPCJA (ZAMIAR) ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO
OPERACJI ZACZEPNEJ 3 KZ

1. 3 KZ przechodzi do operacji zaczepnej w celu rozbicia zasadniczych sił 2 KA wykonując główne uderzenie w kierunku KEPNO, OLAWA, NOWA RUDA. Na powodzenie operacji wpływ mieć będzie zabezpieczenie inżynierskie wprowadza do bitwy zgrupowania uderzeniowego 3 KZ w składzie dwóch dywizji, sforsowanie i przeprawa korpusu przez ODRE, oraz wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego związanych z odparciem przeciwuderzenia przeciwnika i wprowadzeniem do bitwy kolejnych sił.

2. Główny wysiłek zabezpieczenia inżynierskiego należy skupić:

a) w okresie przygotowania operacji - na przygotowanie i utrzymanie dróg do rozwinięcia korpusu do bitwy oraz wykonanie przejść w zaporach minowych własnych i przeciwnika na rubieży ataku;

b) w toku prowadzenia operacji - na utrzymaniu systemu dróg, urządzeniu i utrzymaniu przepraw na ODRZE oraz wykonaniu zadań związanych z odparciem przeciwuderzenia przeciwnika.

3. Wykonanie zadań zabezpieczenia inżynierskiego uwarunkowane jest w dużej mierze terenem. W rejonie wyjściowym teren sprzyja skrytemu rozmieszczeniu wojsk i ich ukrycie w obiektach infrastruktury technicznej. Przesunięcie i rozwinięcie zgrupowania uderzeniowego odbywać się będzie w warunkach terenu odkrytego, szczególnie od rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne. Trudna do pokonania przeszkodę stanowi ODRA, która może w istotny sposób wpłynąć na tempo operacji. W miarę zbliżania się do rubieży zadania dalszego teren staje się coraz bardziej pocięty i pofalowany co może utrudnić prowadzenie natarcia.

Sprawne rozwinięcie i wejście zgrupowania uderzeniowego 3 KZ do bitwy należy zapewnić poprzez przygotowanie i utrzymanie po cztery drogi na każdą dywizję pierwszego rzutu od rejonu wyjściowego do rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne. Z tej ilości - sześć dróg przygotować i utrzymać siłami 3 pdm, a dwie drogi będą utrzymane siłami 1/5 pdm ONW. Wyznaczenie i oznakowanie dróg od rubieży rozwinięcia w kolumny kompanijne do rubieży ataku należy powierzyć pododdziałom 5 DZ będącej w styczności. O wykonanie tego zadania przez 5 DZ należy poprosić Szefa Wojsk

Inżynieryjnych NW. Początek utrzymania dróg nie później niż od 23. 4.03.

Wykonanie przejść przed przednim skrajem obrony przeciwnika zapewnia 10 BSap ONW w liczbie po 10 przejść na każda dywizje I rzutu (łącznie nie więcej niż 32 przejścia). W wypadku zaistnienia potrzeby wykonania większej ich liczby - nacierające ZT wykonują je we własnym zakresie.

Dla wsparcia przegrupujących się ZT i oddziałów pierwszego rzutu w przypadku użycia przez przeciwnika minowania zdalnego, niezbędnym jest użycie sił przynajmniej jednego bsap, który zawczasu rozmieścić pododdziałami, wraz z niezbędnym sprzętem w pobliżu dróg rozwinięcia, w miejscach najbardziej prawdopodobnego zagrożenia minowego.

Pokonanie ODRY należy zabezpieczyć ~~dwoma~~ ^{dwoma} ppont, wykorzystując ~~go~~ ^{po jednym} na kierunku ~~każdej~~ ^{wykorzystując ok. 100000} dywizji ~~pierwszego rzutu~~. W pierwszej kolejności - nie później jednak niż w G+1 uruchomić ~~przeprawy~~ ^{dwie} promowe, a w G+3-4 urządzić ~~przeprawy~~ ^{trzy} mostowych (w tym jedna urządza 1/7 ppont O.T.) co zapewni sprawne pokonanie ODRY.

W toku operacji na kierunkach natarcia pierwszorzutowych ZT koniecznym jest utrzymywanie po jednej drodze dofrontowej siłami 3 pdm. Nacierające ZT we własnym zakresie swoimi i przydzielonymi siłami realizować będą torowanie przejść w napotkanych zapórach przeciwnika, budować obiekt fortyfikacyjne oraz urządzać przeprawy przez wąskie przeszkody wodne.

4. Ugrupowanie wojsk inżynieryjnych może przedstawiać się następująco:

- w pierwszym rzucie 1 i 2 bsap przydzielony do 6 i 7 DZ;
- OZap - bmin:3 psap.
- zadania korpusne - 3 pdm
- odwód - 3 psap (bez 1 i 2 bsap, bmin)

Uwaga: W wyżej wymienionej koncepcji pominięto problematykę organizacji rozpoznania inżynieryjnego oraz zabezpieczenia materiałowego i technicznego.

Poprawki!
1. w strukturze pdm
mijęci jeden b pont.
2. struktura i możliwości psep
tak jak Bsep
JKS

SYTUACJA INŻYNIERYJNA 3 KZ o 8.00 4.03

1. Wojska inżynierijne przeciwnika (patrz identyfikator) główny wysiłek swoich działań skupiają na zapewnieniu swobody ruchu i manewru związków taktycznych i oddziałów. Z różnych źródeł rozpoznania napływają informacje o zwiększonym dowozie środków minersko-zaporowych do pierwszorzutowych oddziałów oraz podciąganiu w rejonu działań maszyn inżynierijnych do prac ziemnych.

2. Wojska inżynierijne 3 KZ zgodnie z otrzymanymi zadaniami od godzin popołudniowych 3.03 realizują przegrupowanie do rejonów wyjściowych i w chwili obecnej znalazły się w następującym położeniu:

a) 3 psap maszeruje po drodze DĄBIE, UNIEJÓW, DOBRA, czołem przekroczył m. DOBRA (58360). Rejon wyjściowy: (wył.) KALISZ, KOZMINEK (4416), OPATÓWEK (3608) pułk ma zająć do 12.00 4.03.

Podczas przegrupowania pułk poniósł następujące straty:

ludzie - rannych - 5, zaginionych - 3,

sprzęt - uszkodzone: koparka BTM - 1

spycharko-ładowarka - 1,

samochód ciężarowy - 2,

Ukompletowanie pułku - w ludziach 96%, w sprzęcie 90%.

b) 3 pdm maszeruje po drodze KUTNO, SIERADZ, czołem się głównych przekroczył m. WARTKOWICE (6064). W wyniku nalotu lotnictwa 3/3 pdm utracił zdolność bojową. Rejon wyjściowy: KLICZKÓW (1228), LUBINA, BUKOWIEC pułk ma zająć do 12.30 4.03.

Pozostałe pododdziały pułku nie poniosły strat i mają ukompletowanie 92% w ludziach i 95% w sprzęcie.

c) pododdziały inżynierijne związków taktycznych przegrupowują się wraz z nimi. Stan ukompletowania - tak jak macieżystych związków taktycznych.

3. Wiadomości dodatkowe;

a) pododdziały będące w styczności z 6 BZ zapewniają przewodników dla rozwijających się oddziałów 3 KA od Rukbieży rozwijania w kolumny kompanijne do przejść w zaporach przed przednim skrajem.

b) szef wojsk inżynieryjnych 3 KZ był obecny przy stawianiu zadania dowódcy 3KZ i w czasie określonym przez szefa sztabu będzie brał udział w wypracowaniu zamiaru przez dowódcę korpusu.

c) w toku operacji, przy pokonywaniu ODRY istnieje możliwość wykorzystania 1/7 ppont OT do organizacji jednej przeprawy mostowej. Potrzebne uzgodnienia należy dokonać z szefem wojsk inżynieryjnych naczelnego wodza sił zbrojnych Północnych.

Literatura obowiązkowa

- Metodyka i organizacja pracy dowództw i sztabów wojsk inżynieryjnych w działaniach bojowych Nr bibl. 020862;
- Zabezpieczenie inżynieryjne walki. Instrukcja. Nr bibl. pf 23309 (Rozdział III);
- Zabezpieczenie inżynieryjne operacji zaczepnej ^{zgrupowania 3} ~~armii~~ 3 KZ. Skrypt Nr bibl. ~~02594~~; pf 103/S
- Struktury organizacyjne możliwości i zasadnicze wyposażenie wojsk inżynieryjnych. Skrypt nr bibl. pf 29/S.

4. Praca do wykonania

Dokonać oceny sytuacji inżynieryjnej i zaplanować użycie wojsk inżynieryjnych do zabezpieczenia inżynieryjnego operacji zaczepnej 3 KZ. Szczegóły przygotowania się do zajęć zostaną podane na instruktażu do zajęć.

OPRACOWAŁ

SPRAWDZIŁ

/-/ płk dr. B. SAGANOWSKI

/-/ płk dr. hab. P. SZUSZCZYŃSKI

Załącznik 3

DOWÓDCA 3 KZ

ZARZĄDZENIE ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO NR PF 2
NACZELNEGO WODZA SIŁ ZBROJNYCH PÓLNOCNÝCH

WSD ŁOWICZ (76240) 4.03 8.00 Mapa 1:200 000, wyd. 1970 r.

1. Na korzyść 3 KZ wykonuje się:

- a) siłami 1/5 pdm przygotowuje i utrzymuje dwie drogi:
-nr 1 - OSTRZESZÓW (0000), SYCÓW (8888), MIŁOWICE (7684)
-nr 2 - SOKOLNIKI (8812), WIERUSZÓW (8800), MROCZEN
(8008), RYCHTAŁ (7296).

Gotowość dróg - 2.00 5.03

- b) przejścia w zaporach minowych przed przednim skrajem obrony przeciwnika w liczbie 32 wykona 10 BSap OND. Organizacja wykonania przejść uzgodnić z dowódcą brygady SD 10 BSap MIŁOSŁAW (8868) czynne od 6.00 4.03.

- c) w pasie działania korpusu przewiduje się użycie OZap-bmin/10 BSap na kierunku OLESNICA, NIEMCZA (2028) na rubieżach:

- nr 2 - JANKOWICE (5252), wyl OLAWA
- nr 3 - KEPINO (3240), wyl STRZELIN

2. Sprzęt i materiały inżynierskie zostaną dowieziona do PSS1. 3 KZ w czasie 12 godzin od złożenia zapotrzebowania.

3. Uszkodzone maszyny i sprzęt inżynierski remontować we własnym zakresie.

4. Meldunki o realizacji zadań zabezpieczenia inżynierskiego składać codziennie do 21.00 ze stanu na 20.00 .

SZEF WOJSK INŻYNIERYJNYCH
NACZELNEGO WODZA PÓLNOCNÝCH

SZEF SZTABU
NACZELNEGO WODZA PÓLNOCNÝCH

OPRACOWAŁ

/-/płk dr B.SAGANOWSKI

SPRAWDZIŁ

/-/płk dr hab.P.SZUSZCZYŃSKI

Wydrukowano - w 5 egz.

Egz. 1-5 Bibl.Nauk.DZS

Wyk.: B. Saganowski /14732/

Druk: U.K.

Nr księgi masz.: 61/127/Pf21.

